

Korizmeno-uskrсна poruka 2021.

***„Radosno čekamo vazmene blagdane,
pokorom čistimo dušu“*** (Korizmeno predslavlje I.)

U korizmenom vremenu često u liturgiji slušamo poziv na pokoru, post, odricanja, u pogledu posvećivanja osobnog života i kao jedan oblik žrtvenog prinosa Bogu za oprostjenje grijeha, ali i kao zahvalnost Bogu za primljena dobročinstva.

Možda će tko spontano reagirati i reći da pokore imamo i previše tijekom ove pandemije koja nas prati više od godinu dana, a što tek reći o pokori onih koji su u nekim dijelovima naše domovine pogođeni strašnim potresom, ostali bez svega što su, ulažući mnoge žrtve, stjecali i gradili. No, ovdje treba razlikovati žrtve i pokore koje slobodno i svjesno izabiremo iz ljubavi prema Bogu od onih koje nismo izabrali nego su nam nametnute izvana i nosimo ih samo zato što moramo. Ove zadnje, same po sebi, ne pridonose preobrazbi našeg unutarnjeg bića. Istina, i ovakve situacije mogu biti pretvorene u blagoslov ako se strpljivo, s blagošću i ljubavlju nose i prikazuju Bogu. Svi mi znamo da bolesti nisu naš izbor, ali noseći ih i prikazujući Bogu strpljivo i s ljubavlju, one mogu postati neslućeni izvor našeg posvećenja.

Isto tako znamo da postoje određene pokore ili odricanja koja osobe nametnu same sebi, posve svjesno i slobodno, ali te askeze nemaju nikakve povezanosti s duhovnim i evanđeoskim motivima. Ima podosta onih koji poste, odnosno, uskraćuju sebi hranu zbog ljepšeg izgleda tijela, ili kako mi to kažemo, zbog „linije“. Ima puno odricanja koja sebi nametnu sportaši zbog boljih rezultata, ili vojnici zbog bolje fizičke pripremljenosti. Mnogi odlaze u teretane i fitness centre gdje tijelo podvrgavaju velikim naporima iz zdravstvenih motiva. Ali sve ovo nema ništa zajedničko s kršćanskom askezom i pokorom. Osobe ovo ne čine iz viših duhovnih motiva, tj. iz ljubavi prema Bogu i želje za izgradnjom svoga duhovnog bića, nego zbog obveza koje proizlaze iz profesije koju su izabrali ili pak iz svojih osobnih interesa.

Korizmene kršćanske pokore su nešto drugo. Kada o njima govorimo mislimo na one pokore i žrtve koje osoba slobodno i svjesno prihvaća da bi s njima iskazala zahvalnost Bogu, izmolila od njega potrebite milosti, te u isto vrijeme ojačala duhovnu snagu i sposobnost gospodarenja nad sobom i svojim negativnim sklonostima.

U Starom zavjetu ne govori se toliko o pokori, ali govori se o pokorničkim djelima koje osobe same sebi nameću kao jedan oblik žalovanja nad svojim grijesima, davanja Bogu zadovoljštinu za te grijeha i moleći Božje oprostjenje. Osoba je s tim pokorničkim činima pokazivala želju za obraćenjem i svjedočila iskrenu nakanu promijeniti život i više ga uskladiti s voljom Božjom. To se, prije svega, pokazivalo postom, oblačenjem nelagodne pokorničke odjeće, posipanjem pepelom, prinosom različitih žrtava Bogu, itd.

No više od ove vanjske pokore naglasak je stavljan na pokoru kao pokornost Božjoj riječi i njegovim zapovijedima (Izl 16,28; Ps 2,11; Jer 42,13). Ta pokornost nema sličnosti ni s kakvim oblikom ropstva, nego ima odgojnu svrhu: odgojiti narod, odnosno svakog pojedinca da bude poslušan Božjim zapovijedima koje imaju za cilj formirati u njemu ispravan odnos prema Bogu, prema svome bližnjemu i prema samom sebi.

U Novom zavjetu to je još jasnije prikazano. Sve je podređeno formaciji srca i nutrine. Sveti Pavao dao je puno prostora toj temi. On ponajprije stavlja naglasak da je čovjek u sebi podijeljen, nosi dva zakona koji se sukobljavaju: zakon duha i zakon tijela. Pavao to govori iz osobnog iskustva. On veli: „**Otkrivam u sebi ovaj zakon: kad hoću da činim dobro, zlo mi se nameće ... Vidim u svojim udovima drugi zakon koji se bori protiv zakona moga uma te me zarobljava u zakon grijeha koji je u mojim udovima.**“ (Rim 7, 21-23).

Tko od nas nema slično iskustvo? Ostaje uvijek pitanje kojem zakonu ćemo dopustiti da prevlada u našem životu? Zakon tijela, ili sklonost prema zlu, ide sam od sebe. To ne treba ni okapati ni zalijevati, ne traži nikakvu askezu. Ako čovjek dopusti da u njemu prevlada zakon tijela, onda će se neminovno srozati na animalnu razinu. Vodit će ga tjelesni instinkti, a ne razum. Tako će čovjek, malo-pomalo, svoje ponašanje i djelovanje usmjeravati prema zlu. Zlo će mu postajati sve prirodnije i normalnije, dok njime posve ne ovlada. Zlo u sebi ima izvanredan dinamizam: što mu se više dopušta, ono još više traži i osvaja. Stoga, da bi u čovjeku prevladao onaj drugi zakon, zakon duha, nužna je askeza, odnosno borba. Čovjek mora držati pod nadzorom zakon tijela sa svim njegovim požudama i sklonostima prema zlu.

Korizmeno vrijeme u Crkvi nije vrijeme gdje je glavni naglasak stavljen na pokoru koja bi imala smisao sama u sebi, nego na pokoru koja bi trebala dovesti do promjene naše nutrine, našeg srca, da nas učini krjeposnijim, tj. velikodušnijim, uslužnijim, solidarnijim, ljubaznijim. Isus u svom nauku uporno usmjeruje na odgoj nutrine, odgoj srca. U polemici s farizejima i učiteljima Zakona s obzirom na to što se smije jesti, a što ne, što je čisto, a što nečisto, Isus daje tumačenje naglašavajući da čovjeka ne onečišćuje ono što ulazi na usta nego ono što izlazi iz usta jer to izlazi iz srca. „**Usta govore onim čega je srce prepuno**“ (Mt 12,34), veli Isus i dodaje: „**Iz srca dolaze zle misli, ubojstva, preljubi, bludnost, krađe, lažna svjedočanstva, psovke. To ukalja čovjeka.**“ (Mt 15,18-20).

Ako se srce ispravno ne formira, neće se nikada uspostaviti dobar odnos ni s Bogom ni s čovjekom. Jer nesređeno srce svede i odnos prema Bogu na ono što Isus spočitava farizejima i pismoznancima, citirajući proroka Izaiju: „**Ovaj me narod štuje usnama, a srce mu je daleko od mene.**“ (Mt 15,8). Isusu je stalo da njegov učenik bude čovjek fina srca, srca ispunjena ljubavlju i dobrotom i to je preduvjet da bi njegova nutrina mogla postati istinski hram Duha Svetoga. Još je starozavjetni patnik Job naglasio da je „**život čovjekov na zemlji borba**“ (7,1). I ne može biti drukčije. Bez napora i borbe, bez odricanja i žrtve, nema većih životnih postignuća.

U tom smislu Isus tvrdi da kraljevstvo nebesko postižu „siloviti“ ili borbeni (Mt 11,12). Misli na osobe koje se bore za vrijednosti, bore se uporno protiv mana koje im život truju i srozavaju. Znamo da voćku treba obrezivati, na početku i vezati, da bi donosila dobar urod. Vezanje i obrezivanje nije nešto ugodno, ali voćka to podnosi za svoje veće dobro. Na voćki ništa ne raditi znači, pustiti je da izrastu divlji izdanci i ona ostane bez ploda. Jednako tako je i u ljudskom životu. Ako osoba ne radi na sebi u nju sve više ulazi divljina koja degradira njezino dostojanstvo. Stoga je nužno boriti se protiv mana, rezati vlastitu oholost, egoizam, lijenost, samodostatnost, zavist, ljubomoru, indiferentnost prema drugima, itd. Zato Isus govori svojim učenicima neka nabave mač, pa i uz cijenu da prodaju odjeću i kupe sebi mač (Lk 22,36). Ne radi se o maču koji bi oni potezali na druge, nego na sebe. S njim moraju sjeći sve one mane koje u njima narušavaju ljepotu i dostojanstvo djece Božje.

S pravom se veli da je Bog tijekom stvaranja dovršio sva svoja djela izuzev čovjeka. Zato čovjeku nije dao ni ime, jer Adam i Eva su kolektivna imena. U Bibliji čitamo: „**Kad je Bog stvorio čovjeka, napravio ga je na priliku svoju; stvorio je muško i žensko. A kada ih je stvorio, blagoslovi ih, i nazva – čovjek**“ (Post 5,1-2). Bog je htio da se čovjek pridruži njegovom stvaralačkom djelu i u suradnji s njim nastavi raditi na sebi, ili kako mi kažemo, ostvarivati se, tj. nastavi se stvarati i tako postajati sve sličniji svome Stvoritelju.

Raditi na sebi zahtjeva ne mali napor. Potrebno se stalno sjeći i obrezivati, držati pod nadzorom i disciplinirati. Ali bez ovoga nema punine čovjeka. Nažalost, mnogi se, zbog napora koji treba ulagati u izgradnju sebe, zanemare. Nisu voljni platiti cijenu svoga ljudskog i duhovnog rasta. Mnogi, istina, žele biti fini, dobri, plemeniti, ali za to ne bi ništa žrtvovali. To ne ide. Poznate su nam riječi sv. Ivana Pavla II. mladima u Solinu: „**Ne vjerujte onima koji vam obećavaju laka postignuća. Bez odricanja i žrtve ne postiže se ništa veliko.**“

Ovo se ne smije zaboraviti: u duhovnom životu nema jeftinih postignuća. Bez discipline nema čovjeka, a još manje kršćanina. Stoga je i glavni cilj askeze u kršćanskom životu izgraditi osobu da bude što sličnija Isusu, savršenom čovjeku (GS 41).

Cilj je kršćanske askeze postizanje slobode i harmonije života, pobijediti u sebi sve otpore dobru. Doći do spoznaje razlikovanja dobra od zla te sposobnosti opredjeljenja za dobro u svakoj životnoj situaciji. Tako i kada je u pitanju post, on je Bogu veoma drag ako se čini iz iskrene ljubavi prema Bogu, te ako osoba posteći postaje osjećajnije, obazrivija i ljubavnija prema drugima. Pored toga, kada su u pitanju korizmena odricanja ili post, oni dobivaju na većoj vrijednosti, ako smo tim odricanjem pomogli nekoj potrebitoj osobi. Isus nije rekao: „**Bijah gladan i vi ste sa mnom postili**“, nego: „**Bijah gladan i dadoste mi jesti.**“ (Mt 25,25). Glavna svrha posta nije u tome da se nečega odričemo kako bi nam ostalo više za poslije, nego da s našim odricanjem nekome pomognemo.

Neka nam ovo milosno korizmeno vrijeme pomogne da se oslobodimo nekih poroka koji nas ponižavaju, a k tome opterećuju i one koji s nama žive. Pobjeda nad bilo kojom manom daje životu osjećaj uskrsnuća, osjećaj novog života. S ovim, pa makar i malim postignućima, blagdan Isusovog uskrsnuća bit će nam posebniji.

Neka nam svima Gospodin pomogne da se kroz ovo korizmeno vrijeme „**obnovimo u čistoći srca, oslobodimo od sebičnosti**“ (Korizmeno predslavlje II.) i dočekamo blagdan Uskrsa dušom ispunjenom darovima radosti i mira.

Neka u ovom smislu svima vama, braćo i sestre,
bude sretan i blagoslovljen Uskrs.

✠ Zdenko Križić, biskup gospićko-senjski